

Innst. O. nr. 102

(1999-2000)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Carl I. Hagen og Øyvind Vaksdal om lov om endring i lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) slik at den ikke gjelder klimagassen CO₂

Dokument nr. 8:49 (1999-2000)

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Forslagsstillerne viser i dokumentet til at utslipp av CO₂ ikke hører hjemme i forurensningsproblematikken, og det fremmes derfor forslag om å ta utslipp av CO₂ ut av forurensningsloven.

Følgende forslag om endring i lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) fremsettes i dokumentet:

«I

I lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) gjøres følgende endring:

§ 6 første ledd nr. 1 skal lyde:

- 1) tilførsel av fast stoff, væske eller gass (unntatt CO₂) til luft, vann eller i grunnen.

II

Denne lov trer i kraft straks.»

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Aud Blattmann, Gunn Karin Gjøl, Bent Hegna, Kai Ekanger, lederen Tore Nordtun og Torny Pedersen, og fra Høyre, Bent Høie og Jan Tore Sanner, viser til St.meld. nr. 33 (1999-2000),

Tilleggsmelding til St.meld. nr. 8 (1999-2000), om forholdene knyttet til forurensningsloven.

Flertallet viser også til brev (vedlagt) til komiteen fra miljøvernministeren datert 19. mai 2000.

Flertallet mener forslaget vil være en svekkelse av forurensningsloven og forslår derfor at forslaget avvises.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Hilde Frafjord Johnson og Bror Yngve Rahm, fra Senterpartiet, John Dale, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, og fra Venstre, Gunnar Kvassheim, viser til at med de juridiske krumspring og manøvrer Regjeringen har gjort i forbindelse med St.meld. nr. 33 (1999-2000) - Tilleggsmelding til St.meld. nr. 8 (1999-2000), i forhold knytta til forurensningsloven, er forslaget i dette dokumentet overflødig. For øvrig vises det til brev til komiteen fra Miljøverndepartementet v/statsråden av 19. mai 2000, som er vedlagt, og hvor det bl.a. sies:

«... Regjeringen vil senere komme tilbake til Stortinget med forslag knyttet til innføring av et nasjonalt kvotesystem for klimagassutslipp og forholdet til forurensningsloven. Jeg mener det vil være å foregripe disse vanskelige vurderingene dersom Stortinget nå fatter vedtak om at forurensningsloven ikke skal gjelde for den viktigste av alle klimagassene.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal viser til at den nåværende forurens-

ningsloven, som opprinnelig er fra 1981, har i § 6 første ledd nr. 1 en generell henvisning til at gassutslipp til luft ansees å omfattes av forurensningsbegrepet. Spørsmålet om også karbondioksid (CO₂) skulle omfattes av begrepet gass i forurensningsloven, ble i realiteten fastsatt av regjeringen Jagland som henviste utslippssøknader også om CO₂ til behandling i Statens forurensningstilsyn i henhold til bestemmelsene i forurensningslovverket.

Disse medlemmer vil peke på at dette ble gjort på tross av at CO₂-utslipp ikke er til skade for verken mennesker, dyr, planter eller noen former for liv.

Disse medlemmer vil videre peke på at denne beslutning har festet seg grundig og medfører i dag at fornuftige industrielle prosjekter som bygging av gasskraftverk vanskeliggjøres.

Disse medlemmer vil peke på at karbondioksid inngår som en naturlig del av havet og atmosfæren i et kretsløp som består av fotosyntese i planter, biologisk virksomhet som pusting hos mennesker og dyr og ulike fysiske kjemiske prosesser. Havet antas nå å inneholde femti ganger så mye CO₂ som atmosfæren.

Disse medlemmer vil understreke at det ikke er påvist at CO₂ skader dyrs eller folks helse, i motsetning til for eksempel støv og nitrogen og svovelforbindelser. På den bakgrunn er det også misvisende å karakterisere utslipp av CO₂ som en forurensning av atmosfæren, slik enkelte kilder fremstiller saken.

Disse medlemmer vil vise til at mange forskere i dag toner ned anslagene om en global oppvarming på grunn av utslipp av CO₂. Selv om det hevdes fra FNs klimapanel at det kan foregå en viss klimændring som kanskje blir noe forsterket av menneskeskapt utslipp av CO₂, er det også tendenser til en økende forståelse for at en moderat økning i temperaturen på 0,5 - 2 C ikke vil føre til noen global miljøkatastrofe.

Disse medlemmer vil videre vise til at de klimamodeller som brukes til å utpeke CO₂ som et stort problem, ikke kan forklare kjente historiske forhold, som det varme klimaet i Nord-Europa i høymiddelalderen eller «den lille istiden» på 1600- og 1700-tallet.

Disse medlemmer mener derfor at disse modellene også har liten evne til å forutsi fremtidens klima.

Disse medlemmer vil vise til at etter mange års intens forskning er det ennå ikke funnet noe bevis for at menneskenes virksomhet påvirket klimaet. I stedet rettes oppmerksomheten mot solens aktivitet. Uansett bidrar menneskenes virksomhet med bare ca. 3 pst. av utslippene av CO₂.

Disse medlemmer viser videre til at i den senere tid har man møtt argumenter om at man ikke kan

bygge de planlagte gasskraftverkene på Vestlandet da disse fører til altfor store utslipp av klimagassen CO₂. Dette vil medføre en forurensning som vil skade det globale miljø.

Disse medlemmer vil understreke at for at det skal være lønnsomt å bygge gasskraftverk i Norge, er Naturkraft eller en annen utbygger helt avhengig av å ha de samme rammevilkårene som konkurrentene i det nordiske og europeiske elektrisitetsmarkedet.

Disse medlemmer registrerer at SFT begrunner kravet om 90 pst. rensing av CO₂-utslippene med at dette kan bli teknisk mulig dersom Statoil og Hydro med flere utvikler teknologi for dette i tråd med de planene som forelå i 1998.

Disse medlemmer vil understreke at konklusjonen på disse arbeidene er at økonomien ved de ulike CO₂-frie konseptene er vesentlig svakere enn for konvensjonell moderne gasskraftteknologi slik Naturkraft planlegger å benytte, og er derfor ikke et alternativ til Naturkrafts planer. Dette skyldes høyere investeringskostnader, lavere dekningsgrad og høyere driftskostnader.

Disse medlemmer mener det kun er en fornuftig løsning på problemene for å få utnyttet norsk gass til kraftproduksjon i Norge, nemlig å fjerne CO₂-utslipp fra forurensningsloven.

Disse medlemmer vil påpeke at dette selv sagt ikke er til hinder for å gjennomføre begrensninger i CO₂-utslipp ved eksempelvis å introdusere et system for omsettelige utslippkvoter.

Disse medlemmer mener at det ikke er grunnlag for slikt på det nåværende tidspunkt. Det mest fornuftige nå for å få fortgang i saken er således å endre forurensningsloven.

På denne bakgrunn tar disse medlemmer opp forslaget i Dokument nr. 8:49 (1999-2000).

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

I

I lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) gjøres følgende endring:

§ 6 første ledd nr. 1 skal lyde:

- 1) tilførsel av fast stoff, væske eller gass (unntatt CO₂) til luft, vann eller i grunnen.

II

Denne lov trer i kraft straks.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råar Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:49 (1999-2000) - forslag fra stortingsrepresentantene Carl I. Hagen og Øyvind Vaks-

dal om lov om endring i lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) slik at den ikke gjelder klimagassen CO₂ - avvises.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 15. juni 2000

Tore Nordtun
leder

Hallgeir H. Langeland
ordfører

Aud Blattmann
sekretær

Vedlegg

Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 19. mai 2000

Forslag fra stortingsrepresentantene Carl I. Hagen og Øyvind Vaksdal om lov om endring i lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) slik at den ikke gjelder klimagassen CO₂

Jeg viser til Energi- og miljøkomiteens brev av 10. mai 2000 til Miljøverndepartementet der komiteen oversender for utredning og kommentar Dokument nr. 8:49 (1999-2000) med forslag til endring av forurensningsloven § 6 (hva som forstås med forurensning), slik at forurensningsloven ikke gjelder utslipp av CO₂.

Forslagsstillerne tar utgangspunkt i at det i realiteten var regjeringen Jagland som i sin tid bestemte at begrepet forurensning i forurensningsloven § 6 også skulle omfatte CO₂-utslipp. Jeg vil gjerne presisere at begrepet forurensning i loven alltid har omfattet CO₂ og andre klimagasser. Begrepet forurensning omfatter en rekke former for menneskelig påvirkning som kan skade miljøet, og særlig utslipp av stoffer, enten de forekommer som fast stoff, væske eller gass. Loven krever ikke at det gjelder et stoff som er fremmed i forhold til omgivelsene. Mange, og til dels svært alvorlige forurensningsproblemer, som skyldes stoffer som i likhet med CO₂ finnes naturlig i miljøet i større eller mindre konsentrasjoner, slik som f.eks. nitrogen, svovel, eller tungmetaller. Vi har i de senere årene, som følge av intensiv internasjonal forskningsvirksomhet, fått en betydelig større kunnskap om drivhus-effekten og om hvordan den påvirkes av menneskeskapt utslipp, hvor CO₂ står for det klart største bidraget. Det vises i denne sammenheng til de vurderinger FNs klimapanel (IPCC) har gjort av forskningen på dette feltet og at deres rapporter er akseptert av landene som en faglig basis for Klimakonvensjonen og Kyotoprotokollen. Konsekvensen er et større fokus på virkemidler for å redusere utslippene av klimagasser. I denne sammenheng har det vært rettet spesiell oppmerksomhet mot CO₂.

Arbeidet med utforming av virkemidler for å redusere utslippene og kunne oppfylle forpliktelsene i Kyotoprotokollen pågår nå i alle vestlige land, også i EU/EØS-området. EUs direktiv 96/61/EF om Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC-direktivet) gjelder for Norge gjennom EØS-avtalen. Direktivet forplikter EØS-landene til å ha et system for «integrert forurensningskontroll», ved at utslipp til alle resipienter, vann, jord og luft, behandles samlet i én tillatelse. Den norske forurensningsloven bygget fra før på dette prinsippet, og implementering av IPPC-direktivet nødvendiggjorde derfor ingen større endringer i forurensningsloven. Etter norsk rett må de krav IPPC-direktivet stiller ha forankring i lov. Forslaget om å unnta CO₂-utslipp fra forurensningslovens område innebærer at CO₂-utslipp i så fall vil måtte reguleres gjennom et annet lovverk.

Regjeringen vil videreutvikle virkemidlene for å få utløst flere kostnadseffektive nasjonale tiltak. Spørsmålene knyttet til forholdet mellom forurensningslovgivningen og et fremtidig kvotehandelssystem for klimagasser vurderes ved utformingen av et forslag til kvotehandelssystem, jfr. Kvoteutvalgets innstilling (NOU 20001). Det legges her til grunn at et kvotesystem krever et rammeverk forankret i formell lov. Utvalgets mandat ble fastsatt i tilknytning til Stortingets behandling av St meld nr 29 (1997-98) Norges oppfølging av Kyotoprotokollen (Kyotomeldingen) og St prp nr 54 (1997-98) Grønne skatter. Regjeringen vil senere komme tilbake til Stortinget med forslag knyttet til innføring av et nasjonalt kvotesystem for klimagassutslipp og forholdet til forurensningsloven. Jeg mener det vil være å foregripe disse vanskelige vurderingene dersom Stortinget nå fatter vedtak om at forurensningsloven ikke skal gjelde for den viktigste av alle klimagassene.